

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра германської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б.Жильцов
2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛЕКСИКОЛОГІЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

напрямок підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (німецька)
галузь знань 0203 Гуманітарні науки

Інститут Філології

2016–2017

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 09136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	2512
(підпис)	(прізвище, ініціали)
«	20__р.

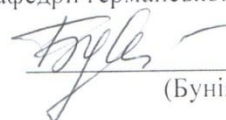
Робоча програма з дисципліни «Лексикологія (німецька мова) для студентів 3 курсу за напрямом підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (німецька), галузі знань 0203 Гуманітарні науки, 2016 року - 25 с.

Розробники: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології Шапочкіна О.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри германської філології

Протокол від «21» вересня 2016 року № 2

Завідувач кафедри германської філології

_____
(Буніятова І.Р.)

Структура програми типова.
Години відповідають навчальному плану.

Заступник директора інституту Філології
з науково-методичної та навчальної роботи

_____
(Зяць Л.І.)

© КУБГ, 2016 рік
© Шапочкіна О.В., 2016 рік

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ.....	6
3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
4. ПРОГРАМА КУРСУ.....	8
5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ.....	12
6. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	13
7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА	15
8. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	20
9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	20
10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	21
11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ.....	21
12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	22
13. ДОДАТКИ.....	23

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс лексикології німецької мови є складовою частиною теоретичного курсу німецької мови, метою якого є системний виклад основних фактів словникового фонду мови. Курс лексикології передбачає вивчення таких тем: загальні аспекти сучасної лінгвістики, цілі та завдання лексикології сучасної німецької мови; слово та його морфемна структура; значення слова, зміна значення слова, типи значень, словотвір, типи та види словотвору як одного із джерел збагачення словникового складу мови; запозичення, типи, види запозичень; семантична класифікація слів; генетичний, історичний аналіз словникового фонду сучасної німецької мови; сталі сполучення слів фразеологічного та нефразеологічного характеру; проблеми лексико- та фразеографії сучасної німецької мови.

Провідна ідея курсу «Лексикологія німецької мови» - поглиблення знань студентів про лексикологічні, семантичні і функціональні особливості мовних одиниць, які сприяють вдосконаленню навичок усної та письмової комунікації.

Курс «Лексикологія німецької мови» має на **меті** ознайомити студентів з теоретичними основами лексикології і лексикографії; розвивати і удосконалювати навички практичного використання мовних одиниць у комунікативному процесі; готувати майбутніх вчителів іноземної мови до роботи з формування лексичних вмінь та навичок у учнів ЗОШ.

Завдання курсу: методичні: вивчення словникового фонду мови у діяхронічному та синхронічному аспектах; ознайомлення студентів з лексикою та фразеологією німецької мови як сукупністю слів, словотворчих елементів, фразеологічних моделей, які складають цілісну систему; вивчення словникового фонду мови з точки зору структури та семантики; пізнавальні: вивчення студентами словникового фонду мови в культурологічному аспекті; усвідомлення студентами суті мовних явищ іншої системи мови; вміння працювати з науковою літературою, вміння обробляти фактичний матеріал, тощо; практичні: розвиток та удосконалення навичок практичного

використання словникового та фразеологічного складу мови; Вміння робити лексичний аналіз тексту (виявлення та розпізнавання словотворчих моделей німецької мови, семантичний аналіз словникового фонду мови).

По завершенню курсу студенти **повинні:**

- володіти сукупністю сучасних підходів до процесу ефективної комунікативної діяльності, використовуючи лексико-семантичні та стилістичні вимоги до норми сучасної німецької мови;
- осмислювати мовний матеріал з точки зору теоретично-мовних явищ і текстових явищ;
- вживати теоретичні положення семантики і лексикології при усній і письмовій комунікації;
- відібрати мовні засоби із урахуванням структурних, семантичних і лексикологічних особливостей;
- вміти правильно будувати мовленнєве повідомлення у залежності від структури і семантики вихідного тексту;
- вміти правильно реалізувати мовні норми в різних видах мовленнєвої діяльності, в різних комунікативних ситуаціях;
- вміло використовувати семантичні і лексикологічні особливості мовних одиниць при їх функціонуванні.

Прикладний характер курсу «Лексикологія німецької мови» передбачає повторення практичного і теоретичного матеріалу, засвоєного під час практичних, семінарських занять, лекцій з лексикології, виконання вправ і завдань, спрямованих на закріплення вивченого.

Дисципліна є складовою загального курсу і має спільну з іншими дисциплінами (модулями) форму контролю. Курс читається німецькою мовою.

2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Курс: Підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 3</p> <p>Змістових модулів: 2</p> <p>Загальна кількість годин: 108</p> <p>Тижневих годин: 2</p>	<p>Галузь знань 0203 Гуманітарні науки</p> <p>Напрямок підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (німецька)</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень : “Бакалавр”</p>	<p>Обов’язковий.</p> <p>Рік підготовки: 3</p> <p>Семестр: VI</p> <p>Аудиторні: 28 год., з них: Лекції: 16 год Практичні заняття: 12 год Модульний контроль – 4 год Самостійна робота: 40 год. Семестровий контроль – 36 год. Вид контролю: модульні контрольні роботи, екзамен.</p>

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Модульний контроль	Самостійна робота	Семестровий контроль
Змістовний модуль I. Lexikologie und ihre Ausgangskategorien. Лексикологія та її базові категорії.								
1.	Das Wort als sprachliches Zeichen. Die Wortbedeutung. Слово як мовне позначення. Значення слова.	2	2	2				
	Практичне заняття 1.	2	2		2			
<i>c/p</i>	<i>Складання термінологічного глосарію та вивчення термінів до лекції 1.</i>	5					5	
2.	Paradigmatische und syntagmatische Beziehungen. Парадигматичні та синтагматичні відношення слів.	2	2	2				
	Практичне заняття 2.	2	2		2			
<i>c/p</i>	<i>Складання термінологічного глосарію та вивчення термінів до лекції 2.</i>	5					5	
3.	Bedeutungswandel (semantische Derivation). Семантична деривація – зміна значення слова.	2	2	2				
<i>c/p</i>	<i>Складання термінологічного глосарію та вивчення термінів до лекції 3.</i>	5					5	
4.	Archaismen und Neologismen. Архаїзми та неологізми.	2	2	2				
	Практичне заняття 3.	2	2		2			
<i>c/p</i>	<i>Складання термінологічного глосарію та вивчення термінів до лекції 4.</i>	5					5	
<i>ПМК</i>	Модульна контрольна робота 1	2				2		

Змістовий модуль II. Fließzustand und Ausbau des Wortschatzes. Розвиток та творення словникового запасу.								
5.	Entlehnung. Запозичення.	2	2	2				
	Практичне заняття 4.	2	2		2			
<i>c/p</i>	<i>Складання термінологічного глосарію та вивчення термінів до лекції 5.</i>	5					5	
6.	Wortbildung. Словотвір.	2	2	2				
	Практичне заняття 5.	2	2		2			
<i>c/p</i>	<i>Складання термінологічного глосарію та вивчення термінів до лекції 6.</i>	5					5	
7.	Die soziale und territoriale Stratifikation des deutschen Wortschatzes. Соціальна та територіальна стратифікація німецького словникового запасу.	2	2	2				
<i>c/p</i>	<i>Складання термінологічного глосарію та вивчення термінів до лекції 7.</i>	5					5	
8.	Phraseologie.Lexikographie. Фразеологія.Лексикографія.	2	2	2				
	Практичне заняття 6.	2	2		2			
<i>c/p</i>	<i>Складання термінологічного глосарію та вивчення термінів до лекції 8.</i>	5					5	
	Модульна контрольна робота 2	2				2		
	Разом	108	28	16	12	4	40	36

4. ПРОГРАМА КУРСУ

Модуль 1.Lexikologie und ihre Ausgangskategorien. Лексикологія та її базові категорії.

Thema1.Das Wort als sprachliches Zeichen. Die Wortbedeutung.Слово як одиниця мови. Значення слова.

- Lexikologie als Wissenschaft.Лексикологія як наука.
- Das Wort als Grundeinheit der Sprache.Слово як одиниця мови.
- Grundsätzliches zum Wort als sprachliches Zeichen. Слово як мовне позначення.
- Wortdefinition. Проблема визначення слова.
- Funktionen des Wortes.Функції слова.
- Wesensmerkmale des Wortes.Сутнісні ознаки слів.

- Arten der Wörter. Види слів.
- Bedeutung des Wortes. Значення слова.
- Die Motiviertheit der Wortbedeutung. Мотивоване значення слів.
- Typen der Wortbedeutung. Типологія значення слів.
- Sem- oder Komponentenanalyse der Wortbedeutung. Семантичний та компонентний аналіз значення слова.
- Polysemie und Homonymie. Полісемія та омонімія.

Thema 2. Paradigmatische und syntagmatische Beziehungen im lexisch-semantischen System. Парадигматичні та синтагматичні відношення у лексично-семантичній системі мови.

- Paradigmatische Beziehungen im LSS. Парадигматичні відношення у лексично-семантичній системі німецької мови.
- Bedeutungsähnlichkeit/Bedeutungsgleichheit. Схожість та однотипність значення слова.
- Bedeutungsgegensatz. Протилежні за значенням слова.
- Bedeutungsüberordnung und –unterordnung. Значення в ієрархії.
- Semantische Felder. Семантичні поля.
- Syntagmatische Bedeutungsbeziehungen der lexikalischen Einheiten. Синтагматичні відношення лексичних єдностей.

Thema 3. Bedeutungswandel (semantische Derivation). Семантична деривація.

- Ursachen des Bedeutungswandels. Підґрунтя зміни значення слова.
- Die Arten des Bedeutungswandels. Види зміни значення слова.
- Bedeutungserweiterung und Bedeutungsverengung. Розширення та звуження значення слова.
- Metaphorische Übertragung der Namensbezeichnung. Метафоризація власних назв.
- Metonymie. Метонімія.
- Wertsteigerung und Wertminderung der Bedeutung. Збільшення та зменшення значення слова.
- Euphemismus. Евфемізм.
- Übertragung der Wortbedeutung (Hyperbel). Гіпербола.
- Litotes. Літота.
-

Thema 4. Archaismen und Neologismen. Архаїзми та неологізми.

- Archaismen. Архаїзми.
- Semantische Archaismen. Семантичні архаїзми.
- Historismen. Історизми.
- Formarchaismen. Формотворчі архаїзми.

- Bedeutungsarchaismen.Значеннєві архаїзми.
- Neologismen.Неологізми.

Модуль 2.Flißzustand und Ausbau des Wortschatzes.Розвиток та творення словникового запасу.

Thema5. Entlehnung. Запозичення.

- Art und Form der Entlehnung.Види та форми запозичень.
- Assimilation der entlehnten Wörter.Асиміляція запозичених слів.
- Linguistische Ursachen der Entlehnung.Лінгвістичне підґрунтя запозичень.
- Sozial-historische Ursachen der Entlehnung.Соціально-історичні підґрунтя запозичень.
- Klassifikation der entlehnten Wörter . Класифікація запозичень.
- Purismus.Пуризм.

Thema6. Wortbildung. Словотвір.

- Grundbegriffe der Wortbildung .Основні категорії словотвору.
- Ableitung (Derivation).Деривація.
- Suffigierung.Суфіксація.
- Präfigierung.Префіксація.
- Präfixal-suffixale Ableitung.Префіксально-суфіксальна афіксація.
- Affixlose Ableitung (implizite Ableitung).Імпліцитна афіксація.
- Zusammensetzung (Komposita).Явище основоскладання.
- Determinative Komposita. Детерміновані складні іменники.
- Nichtdeterminative Komposita. Не детерміновані складні іменники.
- Zusammenrückungen.Ускладнені слова.
- Zusammenbildungen.Складні слова.
- Abkürzungen.Скорочення.
- WBK mit Halbaffixen und frequenten Komponenten.Словотворчі конструкції та фреквентні компоненти.
- WortbildungskonstruktionenalsOkkasionalismen.Словотворчі конструкції - оказіоналізми.

Thema7.Die soziale und territoriale Stratifikation des deutschen Wortschatzes. Соціальна та територіальна стратифікація словникового запасу.

- SozialeStratifikation.Поняття соціальної стратифікації.
- Fachwortschätze.Професійний словниковий запас.
- GruppenspezifischeWortschätze.Специфічний за груповим розподілом словникові мінімуми.

- Territoriale Schichtung des deutschen Wortschatzes. Територіальний розподіл німецького словникового складу.

Thema 8. Phraseologie. Lexikographie. Фразеологія. Лексикографія.

- Klassifikation von stehenden Wortverbindungen. Класифікація усталених словосполучень.
- Phraseologismen. Фразеологізми.
- Subklasse „phraseologische Einheiten“. Підклас «фразеологічні єдності».
- Subklasse „Festgeprägte Sätze“. Підклас «Усталені речення».
- Subklasse „Phraseologische Verbindungen“. Підклас «фразеологічні сполуки».
- Feste Wortkomplexe nicht phraseologischen Typs. Усталені словникові комплекси нефразеологічного типу.
- Phraseologisierte Verbindungen. Фразеологічні сполуки.
- Modellerte Bildungen. Модельовані утворення.
- Die festen analytischen Verbalverbindungen. Сталі аналітичні вербальні єдності.
- Typisierte grammatisch-stilistische Konstruktionen. Типізовані граматично-стилістичні конструкції.
- Lexikalische Einheiten. Лексичні єдності.
- Geflügelte Worte (Aphorismen und Zitate). Афоризми та цитати.
- Phraseologische Synonymie. Фразеологічна синонімія.
- Grundbegriffe der Lexikographie. Основні положення лексикографії.
- Typologie der Wörterbücher. Типологія словників.
- Wörterbücher. Словники.

**5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«ЛЕКСИКОЛОГІЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ»**

Разом: 108 год., лекції - 16 год., семінарські заняття- 12 год., самостійна робота-40 год.,
модульний контроль – 4 год, семестровий контроль –36 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			
Назва модуля	Lexikologie und ihre Ausgangskategorien				Fließzustand und Ausbau des Wortschatzes			
Теми лекцій	Das Wort als sprachliches Zeichen. Die Wortbedeutung.	Paradigmatische und syntagmatische Beziehungen im lexisch-semantic System.	Bedeutungswandel (semantische Derivation).	Archaismen und Neologismen.	Entlehnung	Wortbildung	Diesoziale und territoriale Stratifikation des deutschen Wortschatzes	Phraseologie. Lexikographie.
Бали за присутність на лекції	1	1	1	1	1	1	1	1
Теми практичних	Das Wort als sprachliches Zeichen. Die Wortbedeutung.	Paradigmatische und syntagmatische Beziehungen im lexisch-semantic System.	Bedeutungswandel (semantische Derivation). Archaismen und Neologismen.		Entlehnung. Wortbildung.	Die soziale und territoriale Stratifikation des deutschen Wortschatzes.	Phraseologie. Lexikographie.	
Бали за присутність на практичному	1	1	1		1	1	1	
Виконання самостійної роботи	3x5=15		3x5=15		3x5=15			
Робота на практичних заняттях	10	10	10	10	10	10	10	10
Модульний контроль	25				25			
Загальна кількість балів	169							

6. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Das Wort als sprachliches Zeichen. Die Wortbedeutung.

1. Lexikologie als Wissenschaft.
2. Das Wort als Grundeinheit der Sprache.
3. Grundsätzliches zum Wort als sprachliches Zeichen.
4. Wortdefinition .
5. Funktionen des Wortes.
6. Wesensmerkmale des Wortes.
7. Arten der Wörter.
8. Bedeutung des Wortes.
9. Die Motiviertheit der Wortbedeutung.
10. Typen der Wortbedeutung.
11. Sem- oder Komponentenanalyse der Wortbedeutung.
12. Polysemie und Homonymie.

Литература: основна -1 (с.4-14); 2 (с. 17-63) ; додаткова -1-3 .

2. Paradigmatische und syntagmatische Beziehungen im lexisch-semantischen System.

1. Paradigmatische Beziehungen im LSS.
2. Bedeutungsähnlichkeit/Bedeutungsgleichheit.
3. Bedeutungsgegensatz.
4. Bedeutungsüberordnung und –unterordnung.
5. Semantische Felder.
6. Syntagmatische Bedeutungsbeziehungen der lexikalischen Einheiten.

Литература: основна –1 (с.17-23); 2 (с.86-116); додаткова -1-3 .

3. Bedeutungswandel (semantische Derivation). Archaismen und Neologismen.

1. Ursachen des Bedeutungswandels.
2. Die Arten des Bedeutungswandels.
3. Bedeutungserweiterung und Bedeutungsverengung.
4. Metaphorische Übertragung der Namensbezeichnung.
5. Metonymie.
6. Wertsteigerung und Wertminderung der Bedeutung.
7. Euphemismus.
8. Übertragung der Wortbedeutung (Hyperbel).
9. Litotes.
10. Archaismen.
11. Semantische Archaismen.
12. Historismen.
13. Formarchaismen.

14. Bedeutungsarchaismen.

15. Neologismen.

Литература: основна -1 (с.26-38); 2 (с.180-190) ; додаткова -1-3 .

Модуль 2. Fließzustand und Ausbau des Wortschatzes.

4 . Entlehnung. Wortbildung.

1. Art und Form der Entlehnung.
2. Assimilation der entlehnten Wörter.
3. Linguistische Ursachen der Entlehnung.
4. Sozial-historische Ursachen der Entlehnung.
5. Klassifikation der entlehnten Wörter .
6. Purismus.
7. Grundbegriffe der Wortbildung .
8. Ableitung (Derivation).
9. Suffigierung.
10. Präfigierung.
11. Präfixal-suffixale Ableitung.
12. Affixlose Ableitung (implizite Ableitung).
13. Zusammensetzung (Komposita).
14. Determinative Komposita.
15. Nichtdeterminative Komposita.
16. Zusammenrückungen.
17. Zusammenbildungen.
18. Abkürzungen.
19. WBK mit Halbaffixen und frequenten Komponenten.
20. Wortbildungskonstruktionen als Okkasionalismen.

Литература: основна -1 (с.40-62); 2 (с.190-215) ; додаткова -1-3.

5. Die soziale und territoriale Stratifikation des deutschen Wortschatzes.

1. Soziale Stratifikation.
2. Fachwortschätze.
3. Gruppenspezifische Wortschätze.
4. Territoriale Schichtung des deutschen Wortschatzes.

Литература: основна -1 (с.65-70); 2 (с.209-215) ; додаткова -1-3 .

6. Phraseologie. Lexikographie.

1. Klassifikation von stehenden Wortverbindungen.
2. Phraseologismen.
3. Subklasse „phraseologische Einheiten“.
4. Subklasse „Festgeprägte Sätze“.
5. Subklasse „Phraseologische Verbindungen“ .
6. Feste Wortkomplexe nicht phraseologischen Typs.
7. Phraseologisierte Verbindungen.

8. Modellierte Bildungen.
9. Die festen analytischen Verbalverbindungen.
10. Typisierte grammatisch-stilistische Konstruktionen.
11. Lexikalische Einheiten.
12. Geflügelte Worte (Aphorismen und Zitate).
13. Phraseologische Synonymie .
14. Grundbegriffe der Lexikographie .
15. Typologie der Wörterbücher .
16. Wörterbücher.

Література: основна -1 (с.72-79); 2 (с.217-236) ; додаткова -1-3 .

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ ГЛОСАРІЙ (15 БАЛІВ)

Самостійно скласти *термінологічний глосарій* з курсу та вивчити його напам'ять. Кількість термінів до 100 слів. Вивчити укладену термінологію з курсу.

Вимоги до термінологічного глосарію:

- терміни подавати у алфавітному порядку;
- розподілити терміни у відповідності із темами, що вивчаються;
- позначати артикль та множину іменників;
- зазначити переклад терміну українською мовою в дужках;
- тлумачення терміну зазначити німецькою мовою.

Критерії оцінювання глосарію

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Мовна правильність оформлення Достовірність та інформативність викладеного матеріалу Орфоепічна та орфографічна грамотність	5
2.	Логічне та лаконічне тлумачення термінів	5
3.	Усна презентація глосарію у режимі «двосторонній переклад»	5
Разом		15 балів

ПРЕЗЕНТАЦІЯ (15 БАЛІВ)

Підготовка презентації з використанням смарт-дошки (обсяг презентації – 10-15 слайдів):

Тематика презентацій з дисципліни «Лексикологія сучасної німецької мови»:

1. Lexikologie als Wissenschaft (Gegenstand, Probleme, Bestandteile). Лексикологія як наука (предмет, проблеми, основні категорії).
2. Ableitung in der deutschen Sprache. Афіксація у німецькій мові.
3. Der Wortschatz als Gegenstand der Lexikologie. Словниковий мінімум як предмет лексикології.
4. Das Wesen und die Funktionen der Euphemismen. Сутність та функції евфемізмів.
5. Das Wort als Gegenstand der Lexikologie. Слово як предмет лексикології.
6. Hauptwege der Bereicherung des deutschen Wortschatzes. Основні шляхи поповнення словникового запасу.
7. Das Wesen und die Funktionen der Archaismen. Сутність та функції архаїзмів.
8. Wortbildung. Словотворення.
9. Das Wesen und die Funktionen der Metonymie. Сутність та функції метонімії.
10. Entlehnung. Запозичення.
11. Das Wesen und die Funktionen der Metaphern. Сутність та функції метафори.
12. Bedeutungswandel. Зміна значення слова.
13. Das Wesen und die Funktionen der Neologismen. Сутність та функції неологізмів.
14. Paradigmatische Beziehungen in der Lexik. Парадигматичні відношення у лексиці.
15. Das Wesen und die Funktionen der Synonyme. Сутність та функції синонімії.
16. Syntagmatische Beziehungen in der Lexik. Синтагматичні відношення у лексиці.
17. Das Wesen und die Funktionen der Hyperbel und Litotes. Сутність та функції гіпербол та літот.
18. Die Wortbedeutung. Значення слова.
19. Berufslexik. Termini. Професійна лексика. Терміни.
20. Soziale Differenzierung der deutschen Sprache. Соціальна диференціація німецької мови.
21. Das Wesen und die Funktionen der Homonyme. Сутність та функції омонімів.
22. Territoriale Differenzierung der deutschen Sprache. Територіальна диференціація у німецькій мові.
23. Das Wesen und die Funktionen von Hypo- und Hyperonymie. Сутність та функції гіпо- та гіперонімії.
24. Phraseologie in der deutschen Sprache. Фразеологія у німецькій мові.

25. Abkürzung, innere Wortbildung, Übergang einer Wortart in eine andere. Скорочення, внутрішній словотвір. Перехід із однієї частини мови у іншу.
26. Lexikographie: Theoretische Aspekte. Лексикографія: теоретичний аспект.
27. Erweiterung/Verengung, Verbesserung /Verschlechterung der Bedeutung. Розширення, звуження, покращення та погіршення значення слів.
28. Existenzformen der deutschen Gegenwartssprache. Екзистенціальні форми у сучасній німецькій мові.
29. Gruppensprache. Argot. Мови різних соціальних груп – арго.

Карта виконання презентації

<i>Вид</i>	<i>Академічний контроль</i>	<i>Бали</i>	<i>Термін виконання (місяці)</i>
Підготовка презентації	Захист	15 балів	травень

Критерії оцінювання презентації

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Дотримання плану презентації Мовна правильність оформлення презентації Інформативність викладеного матеріалу	5
2.	Представлення на другому слайді 15 нових слів з перекладом Змістовність, чіткість, мовна правильність усного представлення презентації Використання нової лексики при усному представленні презентації	5
3.	Наявність завдань для аудиторії Наявність ілюстрацій, фото тощо Орфоепічна та орфографічна грамотність Використання в презентації аудіофайлів	5
Разом		15 балів

Шкала оцінювання презентації

Рівень виконання	Кількість балів	Оцінка за традиційною системою
Високий	11-15	Відмінно
Достатній	7-10	Добре
Середній	4-6	Задовільно
Низький	0-3	Незадовільно

РЕФЕРАТ (15 БАЛІВ)

Реферат з дисципліни “Лексикологія” виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента з навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання.

Виконання, оформлення та захист реферату здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Тематика рефератів обирається студентами за перший або за другий змістовні модулі.

Рекомендований список тем рефератів з дисципліни «Лексикологія сучасної німецької мови»

Модуль 1

1. Das Wort als Grundeinheit der Sprache. Wortdefinition. Funktionen des Wortes. Arten der Wörter.
2. Bedeutung des Wortes. Die Motiviertheit der Wortbedeutung. Typen der Wortbedeutung. Komponentenanalyse der Wortbedeutung. Polysemie und Homonymie.
3. Paradigmatische Beziehungen im lexisch-semantischen System. Synonymie. Grundtypen der Bedeutungsbeziehungen im Wortschatz. Bedeutungsähnlichkeit. Arten von Synonymen.
4. Bedeutungsgegensatz (Antonymie). Semantische Felder. Arten von Antonymen. Wortfelder. Klassifikation der Wortfelder.
5. Bedeutungswandel. Ursachen des Bedeutungswandels. Die Arten des Bedeutungswandels. Metaphorische Übertragung der Namensbezeichnung.

Модуль 2

6. Archaismen und Neologismen. Klassifikation der Archaismen. Entstehen von Neologismen. Klassifikation der Neologismen.
7. Entlehnung. Art und Form der Entlehnung. Linguistische Ursachen der Entlehnung. Sozial-historische Ursachen der Entlehnung. Klassifikation der entlehnten Wörter.
8. Wortbildung. Wortbildungsarten. Grundbegriffe der Wortbildung. Ableitung. Zusammensetzung. Abkürzungen. Okkasionalismen.

9. Die soziale und territoriale Stratifikation des deutschen Wortschatzes. Erscheinungsformen der deutschen Sprache. Sonderlexik. Fachwortschätze.

10. Phraseologie. Klassifikation von stehenden Wortverbindungen. Allgemeines. Klassifikation von Phraseologismen. Feste Wortkomplexe nicht phraseologischen Typs.

Критерії оцінювання реферату

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1.	Складання плану реферата Аналіз сутності та змісту першоджерел Виклад фактів в логічній послідовності	5
2.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел)	5
3.	Орфоепічна та орфографічна грамотність тексту Наявність додатків (схеми, таблиці, діаграми, графіки тощо) Наявність у тексті посилань, цитат, крилатих висловів, сентенцій тощо.	5
Разом		15 балів

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Бали	Кількість годин	Термін
Складання термінологічного глосарію	15	10	лютий
Написання та захист реферату	15	20	березень
Створення презентації	15	10	квітень
Разом 45 балів	40 год.		

8. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів денної форми навчання має наступну структуру:

1. Поточний контроль: усне опитування; тестування; дискусія.
2. Підсумковий контроль: модульна контрольна робота; екзамен.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць для розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	8	8
2.	Відвідування семінарських занять	1	6	6
3.	Робота на семінарських заняттях	10	6	60
4.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	15	3	45
5.	Модульний контрольні тести	25	2	50
Максимальна кількість балів		169		
Коефіцієнт розрахунку Рейтингових балів		2,81		

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з	не зараховано з

		можливістю повторного складання	можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Метод лекцій, виконання творчих завдань, пошук в Інтернеті, метод перекладу автентичних джерел, використання комп'ютерних технологій, метод синхронного перекладу, тестування, робота з літературою, використання комп'ютерних технологій.

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- авторські конспекти лекцій з дисципліни «Лексикологія»;
- авторський глосарій до лекційного курсу з дисципліни «Лексикологія»;
- навчальна та робоча навчальна програми з дисципліни «Лексикологія»;
- роздаткові матеріали до лекцій та семінарських занять;
- презентації лекційного курсу «Лексикологія» у форматі PowerPoint;
- модульні контрольні тести з курсу «Лексикологія»;
- пакет екзаменаційних матеріалів з курсу «Лексикологія».

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Лексикология немецкого языка: Учебно-методическое пособие / Сост. С.М.Хантимиров. – Уфа: Изд-во БГПУ, 2002. – 25с.
2. Огуй О.Д. Лексикологія німецької мови. Lexikologie der deutschen Sprache: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 416 с.

Додаткова

1. Солдатова С. М., Ковбасюк Л. А., Романова Н. В., Хмельковська С. В., Богдан А. М., Хаустович М. В., Гоштанар І. В., Діденко Н. В., Ізмайлова О. А., Ординська О. О. Навчальний посібник з німецької мови для студентів спеціальності «ПМСО. Мова та література (німецька)» екстернатної форми навчання. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2008. – 188 с.
2. Солодилова І. А. Лексикология немецкого языка: Учебное пособие для студентов III курса - Оренбург: ГОУ ОГУ, 2004. – 114с.
3. Lexikologie der deutschen Sprache (Deutsch als zweites Fach) Vortragskurs: L.P.Witališ, B.W.Maksymčuk, W.T.Sulym Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw, Lehrstuhl für Deutsche Philologie, Lwiw – 2005.

Інформаційні ресурси

1. -
2. nats-www.informatik.uni-hamburg.de/.../Pfeiff
- 3.
4. www.durov.com/.../Leksikologiya_3_kurs_ekz
5. de.scribd.com/.../LEXIKOLOGIE-der-dt-Sprac
- 6.
- 7.
8. web.vu.lt/.../Lexikologie_-_II.-Sitzung-2012.p
9. -
10. - -
11. www-gewi.uni-graz.at/.../Lexikologie/
12. www.atesman.info/.../Deutsche%20Lexikologie

13. ДОДАТКИ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Lexikologie als Wissenschaft.
2. Grundsätzliches zum Wort als sprachliches Zeichen.
3. Wortdefinition.
4. Funktionen des Wortes.
5. Wesensmerkmale des Wortes.
6. Arten der Wörter.
7. Bedeutung des Wortes. Allgemeines.
8. Die Motiviertheit der Wortbedeutung.
9. Typen der Wortbedeutung.
10. Sem- oder Komponentenanalyse der Wortbedeutung.
11. Polysemie und Homonymie.
12. Paradigmatische Beziehungen im lexisch-semantischen System.
13. Bedeutungsähnlichkeit/Bedeutungsgleichheit.
14. Bedeutungsgegensatz.
15. Bedeutungsüberordnung und –unterordnung. Semantische Felder.
16. Syntagmatische Bedeutungsbeziehungen der lexikalischen Einheiten.
17. Ursachen des Bedeutungswandels.
18. Die Arten des Bedeutungswandels.
19. Bedeutungserweiterung und Bedeutungsverengung.
20. Metaphorische Übertragung der Namensbezeichnung.
21. Metonymie.
22. Wertsteigerung und Wertminderung der Bedeutung.
23. Euphemismus.
24. Übertragung der Wortbedeutung (Hyperbel). Litotes.
25. Semantische Archaismen.
26. Historismen. Formarchaismen. Bedeutungsarchaismen.
27. Neologismen.
28. Art und Form der Entlehnung.
29. Assimilation der entlehnten Wörter.
30. Linguistische Ursachen der Entlehnung.
31. Sozial-historische Ursachen der Entlehnung.
32. Klassifikation der entlehnten Wörter.
33. Purismus.
34. Grundbegriffe der Wortbildung.
35. Ableitung (Derivation).
36. Suffigierung.
37. Präfigierung.
38. Präfixal-suffixale Ableitung.
39. Affixlose Ableitung (implizite Ableitung).

40. Zusammensetzung (Komposita). Determinative Komposita.
41. Nichtdeterminative Komposita. Zusammenrückungen. Zusammenbildungen.
42. Abkürzungen.
43. WBK mit Halbaffixen und frequenten Komponenten.
44. Wortbildungskonstruktionen als Okkasionalismen.
45. Die soziale und territoriale Stratifikation des deutschen Wortschatzes. Allgemeines.
46. Soziale Stratifikation.
47. Fachwortschätze.
48. Gruppenspezifische Wortschätze.
49. Territoriale Schichtung des deutschen Wortschatzes.
50. Phraseologie. Allgemeines.
51. Klassifikation von stehenden Wortverbindungen.
52. Phraseologismen. Subklasse „phraseologische Einheiten“.
53. Subklasse „Festgeprägte Sätze“. Subklasse „Phraseologische Verbindungen“.
54. Feste Wortkomplexe nicht phraseologischen Typs: Phraseologisierte Verbindungen.
55. Modellierete Bildungen: Feste analytische Verbalbildungen.
56. Typisierte grammatisch-stilistische Konstruktionen.
57. Lexikalische Einheiten. Geflügelte Worte (Aphorismen und Zitate)
58. Phraseologische Synonymie.
59. Lexikologie, Allgemeines. Grundbegriffe der Lexikographie.
60. Typologie der Wörterbücher.
61. Wörterbücher.

Робоча програма навчального курсу

«Лексикологія німецької мови»

Укладач: Шапочкіна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології інституту Філології Київського університету імені Бориса Грінченка
Зайченко Олена Вячеславівна, старший викладач кафедри германської філології інституту Філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Лексикологія німецької мови. Робоча програма навчальної дисципліни / Укладач О.В. Шапочкіна– К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 25с.